

Monday 16 June 2014 – Afternoon

GCSE BIBLICAL HEBREW

A202/01 Literature

Candidates answer on the Question Paper.

OCR supplied materials:

None

Other materials required:

None

Duration: 2 hours

Candidate forename		Candidate surname	
--------------------	--	-------------------	--

Centre number						Candidate number			
---------------	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name, centre number and candidate number in the boxes above. Please write clearly and in capital letters.
- Use black ink.
- Answer **four** questions.
- Read each question carefully. Make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answer to each question in the space provided. Additional paper may be used if necessary but you must clearly show your candidate number, centre number and question number(s).
- Do **not** write in the bar codes.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **100**.
- Each question is worth 25 marks.
- The four-letter Divine Name is printed as ‘’ .
- You will be awarded marks for the quality of written communication in English.
- This document consists of **36** pages. Any blank pages are indicated.

Question 1

Read the following passage. Answer in English the questions that follow.

line number

וַיָּעֶל אֶבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאֶשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַلֹּוט עִמוֹ הַנֶּגֶב :

וְאֶבְרָם בָּבֶד מֵאָד בַּמִּקְנָה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב : וַיֵּלֶךְ לְמִסְעֵיו מִنֶּגֶב וְעַד בֵּית
אֵל עַד הַמֶּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שְׁם אֲהָלָה בִּתְחִלָּה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעֵד :
אֲלֹת מִקְוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁם בְּרָאשָׁנָה וַיַּקְרָא שְׁם אֶבְרָם בְּשָׁם יְיָ :
וְגַם לִלְוֹט הַהְלִיךְ אֶת אֶבְרָם הָיָה צָאן וּבָקָר וְאֶהָלִים : וְלֹא נִשְׁאָר אֶתְם
הָאָרֶץ לְשָׁבֵת יְחִדוֹ כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רַב וְלֹא יִכְלֶוּ לְשָׁבֵת יְחִדוֹ : וַיְהִי
רַב בֵּין רְعֵי מִקְנָה אֶבְרָם וּבֵין רְעֵי מִקְנָה לֹוט וְהַבְּנָעִינִי וְהַפְּרָזִי אֲזִי שָׁב
בָּאָרֶץ : וַיֹּאמֶר אֶבְרָם אֲלֹת אֶל נָא תָהִי מִרְיבָּה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רְעֵי
וּבֵין רְעֵיךְ בַּיְּאָנָשִׁים אֲחִים אֲנָחָנוּ : הַלֹּא כֹּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הַפְּרָד נָא
מַעַלְיִי אֶם הַשְּׂמָאל וְאַיִמָּנָה וְאֶם הַיְמִין וְאַשְׁמָאֵילָה : וַיִּשְׁאָל לֹוט אֲתִת עַיִנִי
וַיַּרְא אֲתִת בְּלֵי בְּכֶר הַיְرָדֵן כִּי בְּלֵה מִשְׁקָה לְפָנֵי שְׁחַת יְיָ אֲתִת סְדָם וְאֲת
עַמְּרָה בְּגַן יְיָ בָּאָרֶץ מִצְרַיִם בְּאַכְּהָ צָעֵר : וַיִּבְחַר לוֹ לֹוט אֲתִת בְּלֵי בְּכֶר
הַיְרָדֵן וַיִּסְעַד לֹוט מִקְדָּם וַיִּפְרֹדוּ אִישׁ מַעַל אֲחִיו : אֶבְרָם יִשְׁבֶּה בָּאָרֶץ בְּנֵעַן
וַלֹּוט יִשְׁבֶּה בָּעֵרִי הַכֶּבֶר וַיַּאֲהַל עַד סְדָם : וְאֶנְשִׁי סְדָם רְעִים וְחַטָּאים לְיִי
מֵאָד : וַיֹּאמֶר אֲלֹת אֶבְרָם אַחֲרֵי הַפְּרָד לֹוט מִעַמּוֹ שָׂא נָא עַיִנִי וַיָּרָא
מִן הַמֶּקוֹם אֲשֶׁר אָתָה שְׁם צְפָנָה וְנֶגֶב וְקָרְמָה וְיִמְמָה : כִּי אֲתִת בְּלֵי הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אָתָה רָאָה לְךָ אַתְנָנָה וְלִזְרָעָךְ עַד עוֹלָם : וַיָּשְׁמַתִּי אֶת זְרָעָךְ בַּעֲפָר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶם יִכְלֶל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת עַפְרָה הָאָרֶץ גַּם זְרָעָךְ יִמְמָה : קַיִם
הַתְּהִלָּךְ בָּאָרֶץ לְאַרְבָּה וְלִרְחָבָה בַּיְּלָךְ אַתְנָנָה : וַיַּאֲהַל אֶבְרָם וַיָּבָא
וַיִּשְׁבֶּה בָּאַלְנִי מִמְּרָא אֲשֶׁר בַּחֲרוֹן וַיָּבֹן שְׁם מִזְבֵּחַ לְיִי :

בראשית, י"ג: א' — י"ח

Genesis, Chapter 13 verses 1–18

- (a) Which country does Abram / Avram leave? (*line 1*)

..... [1]

- (b) Translate this section of the passage.

line number

וְאַבָּרְם כִּיּוֹד מֵאָד בַּמֶּקְנָה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב : וַיֵּלֶךְ לְמַפְעֵיו מִנֶּגֶב וְעַד בֵּית

2

אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיא שָׁם אֲהַלָּה בִּתְחִלָּה בֵּין אֵל וּבֵין הָעֵד :

3

.....
.....
.....
.....
.....

[2]

- (c) – וַיַּקְחֵ אַבָּרְם אֶת שְׂרֵי אֲשָׁתוֹ וְאֶת לֹוט בֶּן אָחִיו (כְּרָאשִׁית, י"ב: 7)

- (i) What relation is Lot to Abram / Avram?

..... [1]

- (ii) What apparent contradiction to the quotation above is there in line 9?

.....
.....
.....

[1]

- (iii) How would you answer this apparent contradiction?

.....
.....
.....

[1]

- (d) Who are the פָּרָזִים? (*line 7*)

..... [1]

(e) Why is the phrase **וְהַפְנֵעַנִי וְהַפְרַזִי אָז יִשְׁבֵ בָּאָרֶץ** (*lines 7–8*) mentioned at this point?

Give **any two** reasons.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[4]

(f) Translate this section of the passage.

line number

וַיִּשְׁאַל לֹט אֶת עֵינָיו
וַיַּרְא אֲתָּה בְּלֵב כְּבָר הַיַּרְדֵּן כִּי בָּלְהָ מְשֻׁקָּה לִפְנֵי שְׁחַת יְהוָה סְדָם וְאֶת
עַמְּרָה בְּגַן יְהוָה בָּאָרֶץ מִצְרָיִם בְּאַבְּהָ צָעֵר: וַיַּבְחַר לוֹ לֹט אֲתָּה בְּלֵב
הַיַּרְדֵּן וַיִּשְׁעַל לֹט מִקְדָּם וַיִּפְרֹדוּ אִישׁ מֵעַל אֶחָיו: אֶבְרָם יִשְׁבֵּן
וְלֹט יִשְׁבֵּן בְּעָרֵי הַכְּבָר וַיַּאֲהַל עַד סְדָם: וְאֶנְשָׁי סְדָם רְעוּם וְחַטְאִים לְיִהְיָה
מְאֹד :

[4]

- (g) What does G-d say about Abram / Avram and the Land? (*lines 16–19*)

Give **three** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [3]

- (h) What is the function of the letter **נ** in the word **המִזְבֵּחַ**? (*line 4*)

..... [1]

- (i) How is the word **הַפְּרָדָה** used differently in lines 9 and 15?

.....
 ..... [2]

- (j) What is the function of the letter **ת** in the word **צָפְנָה**? (*line 16*)

..... [1]

- (k) What do we learn about Lot from this passage?

Give **three** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... [3]

[Total for Question 1: 25 marks]

BLANK PAGE

Question 2 begins on page 8

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Question 2

Read the following passage. Answer in English the questions that follow.

line number

וְשֶׁרַי אִשָּׂת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֹה שְׁפֵחָה מִצְרִית וְשֶׁמֶה הָגָר :

וַתֹּאמֶר שֶׁרַי אֶל אַבְרָם הָנֶה נָא עַצְרַנִּי " מִלְּדָת בָּא נָא אֶל שְׁפַחַתִּי

אוֹלִי אָבָנָה מִמְּנָה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שֶׁרַי : וַתָּקַח שֶׁרַי אִשָּׂת

אַבְרָם אֶת הָגָר הַמִּצְרִית שְׁפַחַתִּה מִקְזֵן עַשֶּׂר שָׁנִים לְשִׁבְט אַבְרָם

בָּאָרֶץ בְּנֵעַן וַתִּתְּנַזֵּן אֲתָה לְאַבְרָם אִישָּׁה לוֹ לְאִשָּׁה : וַיָּבֹא אֶל הָגָר

וַתָּהַר וַתְּרַא בַּי הַרְתָּה וַתִּקְלַל גַּבְرַתָּה בָּעִינִיה : וַתֹּאמֶר שֶׁרַי אֶל

אַבְרָם חִמְסִי עַלְיָךְ אָנֹכִי נִתְתַּי שְׁפַחַתִּי בְּחִיקָה וַתְּרַא בַּי הַרְתָּה וַאֲקָל

בָּעִינִיה יִשְׁפַּט " בִּנִי וּבִנִּיךְ : וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל שֶׁרַי הָנֶה שְׁפַחַתְךָ

בִּידְךָ עֲשֵׂי לָהּ הַטֹּוב בָּעִינִיךְ וַתְּעַנֵּה שֶׁרַי וַתִּבְרֹךְ מִפְנִימָה : וַיִּמְצָאֶה

מֶלֶאך " עַל עַזְנֵי הַמִּים בַּמְּדָבָר עַל הַעַז בְּדַרְךָ שָׁוֹר : וַיֹּאמֶר הָגָר

שְׁפַחַת שֶׁרַי אֵי מֵזָה בָּאת וְאֵنָה תִּלְבִּי וַתֹּאמֶר מִפְנֵי שֶׁרַי גַּבְרַתִּי

אָנֹכִי בְּרַחַת : וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאך " שׁוּבֵי אֶל גַּבְרַתְךָ וְהַתְּעַנֵּי תְּחַת

יָדֶיךָ : וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאך " חֲרֵבָה אַרְבָּה אֶת זָרָעָךְ וְלֹא יִסְפֶּר מְרֻבָּה :

וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאך " הָנֶה הַרְתָּה וַיָּלַדְתָּ בָּן וַקְרַאת שְׁמוֹ יִשְׁמְעוּאלִי בְּ

שְׁמָעִי " אֶל עַנִּיךְ : וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם יְדוֹ בְּכָל וִיד כָּל בּוֹ וְעַל

פְּנֵי בָּל אֲחֵי יִשְׁפַּן : וַתִּקְרַא שְׁמָם " הַדִּבָּר אֶלְيָה אַתָּה אֶל רְאֵי בְּ

אָמְרָה הָגָם חָלָם רְאִיתִי אַחֲרֵי רְאֵי : עַל בָּן קָרְא לְבָאָר בָּאָר לְחֵי

רְאֵי הָנֶה בֵּין קָדְשׁוֹ וּבֵין בָּרֶד : וַתַּלְדֵּד הָגָר לְאַבְרָם בָּן וַיִּקְרַא אַבְרָם

שְׁמָם בָּנוֹ אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר יִשְׁמְעוּאלִל : וְאַבְרָם בָּן שְׁמַנִּים שְׁנָה וְשָׁ

שָׁנִים בְּלִדְתִּי הָגָר אֶת יִשְׁמְעוּאלִל לְאַבְרָם :

בראשית, טז: א – טז

Genesis, Chapter 16 verses 1–16

(a) (i) וְשַׂרְיָה אִשְׁתָּאָבָרָם לֹא יָלַדְהָ לֹז (line 1)

What does this tell us about Sarai?

..... [1]

(ii) What does Sarai suggest? (lines 2–3)

..... [1]

Question 2 continues on page 10

- (b) (i) Translate this section of the passage.

line number

<p>וַיִּקְחֵה שָׂרֵי אִשָּׁת אֶבְרָם אֶת הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַתָּה מִקְץ עַשֶּׂר שָׁנִים לִשְׁבַּת אֶבְרָם בָּאָרֶץ בְּנֵעַן וַתִּתְּנוּ אֹתָה לְאֶבְרָם אִישָׁה לוֹ לִאִשָּׁה: וַיָּבֹא אֶל הָגָר וַתִּהְרֹא בַּיּוֹתְרָה וַתַּקְלֵל גַּבְرְתָה בְּעֵינֶיה: וַתֹּאמֶר שָׂרֵי אֶל אֶבְרָם חֲמִסִּי עַלְיִךְ אָנֹכִי נָתָתִי שִׁפְחַתִּי בְּחִיקָה וַתִּהְרֹא בַּיּוֹתְרָה וַיַּאֲكַל בְּעֵינֶיה יִשְׁפַּט "בֵּין וּבֵין": וַיֹּאמֶר אֶבְרָם אֶל שָׂרֵי הַנָּה שִׁפְחַתְךָ בַּיָּד עֲשֵׂי לָה הַטוֹב בְּעֵינֶיךָ וַתַּעֲנֵה שָׂרֵי וַתִּבְרֹח מִפְנֵיה:</p>	<p>3 4 5 6 7 8 9</p>
--	--

- (ii) Explain the use of the word **לוֹ** in line 5.

.....
.....
.....

[1]

- (c) Why is the phrase **וַיֹּאמֶר לְהָמָלָךְ** repeated? (*lines 12, 13 and 14*)

.....
.....

[1]

- (d) State any **three** predictions about Ishmael / Yishmael. (*lines 15–16*)

.....
.....
.....
.....

[3]

- (e) (i) What is the difficulty with the phrase **קָרָא לְבָאָר**? (*line 17*)

.....
.....
.....

[1]

- (ii) Suggest a solution.

.....
.....
.....

[1]

(f) The following **three** phrases are difficult to translate.

Explain each of these phrases. Give **two** points for each.

(i) **אי מעה** (line 11)

.....
.....
.....

[2]

(ii) **הגם הלם רأיתי אחריו رأي** (line 17)

.....
.....
.....

[2]

(iii) **באר לחוי رأي** (lines 17–18)

.....
.....
.....

[2]

(g) Explain the function of the letter **תַ** in:

(i) **אָשָׁת** (line 1)

.....

[1]

(ii) **וְתִבְרָה** (line 9)

.....

[1]

(iii) **בְּלֹדֶת** (line 20)

.....

[1]

(h) Why is there a *dagesh* in **יִסְפֵּר**? (line 13)

.....

[1]

[Total for Question 2: 25 marks]

Question 3 begins on page 14

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Question 3

Read the following passage. Answer in English the questions that follow.

line number

וילך אתה אישת הלוֹך ובקה אחריה עד בחרים ויאמר אליו אבניר
 לך שוב וישב: ודבר אבניר היה עם זקנין ישראל ליאמר גם תמול
 גם שלשים היותם מבקשים את דוד למלך עלייכם: ועתה עשו بي
 אמר אל דוד לאמיר ביד דוד עברי הושיע את עמי ישראל מיד
 פלשתים ומיד כל איביהם: וידבר גם אבניר באוני בנימין וילך גם
 אבניר לדבר באוני דוד בחברון את כל אשר טוב בעניי ישראל
 ובעניי כל בית בנימן: ויבא אבניר אל דוד חברון והואו עשרים
 אנשים ויעש דוד לאבניר ולאנשים אשר אותו משתה: ויאמר אבניר
 אל דוד אקומה ואלבכה ואקצתה אל אדני המלך את כל ישראל
 ויברתו אתך ברית ומektet בכל אשר תאוה נפשך וישלח דוד את
 אבניר וילך בשלום: והנה עברי דוד ויואב בא מהגדוד ושלל רב
 עם הביאו ואבניר אייננו עם דוד בחברון כי שלו וילך בשלום:
 ויואב וכל הצבא אשר אותו בא ויגדו ליואב לאמיר בא אבניר בן
 ניר אל המלך וישלחו וילך בשלום: ויבא ויואב אל המלך ויאמר
 מה עשית הנה בא אבניר אליך למה זה שלחתו וילך הלוֹך: ידעת
 את אבניר בן ניר כי לפתחך בא ולדעת את מוצאך ואת מובאך
 ולדעת את כל אשר אתה עשה: ויצא ויואב מעם דוד וישלח
 מלאכים אחרי אבניר וישבו אותו מבור הספרה ודוד לא ידע: וישב
 אבניר חברון ויטחו ויואב אל תוך השער לדבר אותו בשלי ויבחו
 שם החמש וימת בדם עשהאל אחיו: וישמע הוד מ אחרי בן ויאמר
 נקי אני וממלכתי מעם י עד עולם מדמי אבניר בן ניר: יחלו על
 ראש ויואב וכל בית אביו ואל יברת מבית ויואב זב ומץרא
 ומחזיק בפלך ונפל בחרב וחסר לחם:

שמואל ב' ג: טז – כ"ט

II Samuel, Chapter 3 verses 16–29

- (a) אַתָּה אִישׁ יְלֵךְ (line 1) – What is the husband's name?

..... [1]

- (b) Describe how Abner / Avner shows his loyalty to David. (lines 2–11)

Give **three** points.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... [3]

- (c) Why is the tribe of Benjamin / Binyamin the only tribe mentioned by Abner / Avner? (lines 5–7)

Give **two** points.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... [2]

- (d) Translate this section of the passage.

line number

וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
14
מִמָּה עֲשִׂיתָ הַגִּיה בָּא אֶבְנֵר אֶלְיךָ לְמִהְוָה זֶה שְׁלֹחָתוּ וַיְלַךְ הַלוֹךְ: יָדַעַת
15
אֶת אֶבְנֵר בֶּן נֵר כִּי לִפְתָּחָתְךָ בָּא וַלְדָעַת אֶת מַזְצָאָךָ וְאֶת מַוְבָּאָךָ
16
וַלְדָעַת אֶת כָּל אָשָׁר אַתָּה עֲשָׂה: וַיֵּצֵא יוֹאָב מִעִם דָּוד וַיַּלְחַח
17
מִלְאָכִים אַחֲרֵי אֶבְנֵר וַיִּשְׁבוּ אֶתְוּ מִבּוֹר הַסְּרָה וְדָוד לֹא יָדָע:
18

---

[6]

- (e) Translate **בְּשָׁלֵי** (line 19) and justify your translation.

[2]

- (f) אֲחִי עַשְׂהָאֵל בְּרִם (line 20) – What incident is this referring to?

Give **three** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... [3]

- (g) Give **two** *Piel* verbs in this passage.

(They must be from different roots.)

.....
 ..... [2]

- (h) Explain the function of the בְ at the beginning of:

- (i) בְּרִם (line 20)

..... [1]

- (ii) בְּחַרְבָּ (line 23)

..... [1]

- (i) Show the contrast between the attitude of Joab / Yo'av and the attitude of David towards Abner / Avner in this passage.

Give **two** examples of contrast.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 ..... [4]

[Total for Question 3: 25 marks]

Question 4

Read the following passages. Answer in English the questions that follow.

line number

וַיְהִי אֶתְרֵי בָנָן וַיַּדַּד אֶת פְּלֶשֶׁתִים וַיְבִנֵּים וַיִּקְחֵה דָוד אֶת מִתְגַּד הָאַמָּה
מִיד פְּלֶשֶׁתִים: וַיַּדַּד אֶת מוֹאָב וַיִּמְדֹרֶם בְּחֶבֶל הַשְׁכֵב אֹתָם אֶרְצָה וַיִּמְדֹר
שְׁנִי תְּבָלִים לְהַמִּית וּמְלָא הַחֶבֶל לְהַחֲיוֹת וְתַהַי מוֹאָב לְדוֹד לְעַבְדִים נְשָׂאי
מִנְחָה: וַיַּדַּד אֶת הַדְּדָעָזָר בֶּן רְחָב מֶלֶךְ צֹבָה בְּלְכָתוֹ לְהַשִּׁיב יְהוָה
בְּגַנְּהָר פְּרָת: וַיַּלְפְּכֵד דָוד מִמְּנוּ אֱלֹף וַיַּשְׁבַּע מֵאוֹת פְּרָשִׁים וּעָשָׂרִים אֱלֹף
אִישׁ רְגָלִי וַיַּעֲקֵר דָוד אֶת כָּל הַרְכָּב וַיִּזְהַרְבֵּר מִפְּנוֹ מֵאָה רְכָב: וַתַּבָּא אֶרְם
דְּמֶשֶׁק לְעֹזֶר לְהַדְּדָעָזָר מֶלֶךְ צֹבָה וַיַּדַּד דָוד בְּאֶרְם עָשָׂרִים וָשָׁנִים אֱלֹף
אִישׁ: וַיִּשְׁם דָוד נָצְבִּים בְּאֶרְם דְּמֶשֶׁק וְתַהַי אֶרְם לְדוֹד לְעַבְדִים נְשָׂאי
מִנְחָה וַיִּשְׁעַ " אֶת דָוד בְּכָל אֲשֶׁר הָלָה: וַיִּקְחֵה דָוד אֶת שְׁלָטִי הַזָּהָב
אֲשֶׁר הִזְבֵּן עַבְדֵי הַדְּדָעָזָר וַיִּבְיאֵם יְרוּשָׁלָם: וּמְבָטָח וּמְבָרָתִי עָרִי
הַדְּדָעָזָר לְקַח הַמֶּלֶךְ דָוד נְחַשֵּׁת הַרְבָּה מַאֲדָה:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

שְׁמוֹאֵל ב' ח': א – ח

II Samuel, Chapter 8 verses 1–8

וַיֹּאמֶר דָוד הַכִּי יְשׁוּעָה עוֹד אֲשֶׁר נוֹתֵר לִבְיַת שָׁאוֹל וְאָעַשָּׂה עָמוֹ חֶסֶד בְּעַבוּר
יְהוֹנָתָן: וְלִבְיַת שָׁאוֹל עַבְדֵי וְשָׁמוֹ צִבָּא וַיִּקְרָא לוֹ אֶל דָוד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֱלֹיו הַאֲתָה צִבָּא וַיֹּאמֶר עַבְדָךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הָאָפֵס עוֹד אִישׁ לִבְיַת
שָׁאוֹל וְאָעַשָּׂה עָמוֹ חֶסֶד אֶל-לְהִים וַיֹּאמֶר צִבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ עוֹד בֶן לִיהוֹנָתָן
נִבְחָה רְגָלִים: וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אִיפָּה הָוּא וַיֹּאמֶר צִבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ הַנְּהָה
הָוּא בֵּית מִכִּיר בֶן עַמְּיָאֵל בֶּלְוּ דָבָר: וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָוד וַיִּקְחָהוּ מִבֵּית
מִכִּיר בֶן עַמְּיָאֵל מְלֹוּ דָבָר: וַיָּבָא מִפְּיַבְשָׁת בֶן יְהוֹנָתָן בֶן שָׁאוֹל אֶל דָוד
וַיִּפְלֶל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתַּחַוו וַיֹּאמֶר דָוד מִפְּיַבְשָׁת וַיֹּאמֶר הַנְּהָה עַבְדָךְ: וַיֹּאמֶר לוֹ
דָוד אֶל תִּירָא בַּי עָשָׂה אָעַשָּׂה עַמְּךָ חֶסֶד בְּעַבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וְהַשְׁבָּתִי
לְךָ אֶת כָּל שְׂדָה שָׁאוֹל אָבִיךָ וְאֲתָה תַּאֲכַל לְחֵם עַל שְׁלֹחַנִי תָּמִיד:
וַיִּשְׁתַּחַוו וַיֹּאמֶר מַה עַבְדָךְ בַּי פָנִית אֶל הַכְּלָב הַמַּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי: וַיִּקְרָא
הַמֶּלֶךְ אֶל צִבָּא נָעַד שָׁאוֹל וַיֹּאמֶר אֱלֹיו כָל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוֹל וְלְכָל בֵּיתוֹ
נִתְתַּחַי לְבָנָן אָדָנִיךְ: וַיַּעֲבֹד תַּלְוָת לְךָתְּהָרָה אֶתְרֵה אֶתְרֵה וְבָנִיךְ וְעַבְדִּיךְ וְהַבָּאת
וְהַיָּה לְבָנָן אָדָנִיךְ לְחֵם וְאָכְלוּ וּמִפְּיַבְשָׁת בֶן אָדָנִיךְ יַאֲכֵל תָּמִיד לְחֵם עַל
שְׁלֹחַנִי וְלִצְבָּא חַמְשָׁה עָשָׂר בָּנִים וּעָשָׂרִים עַבְדִים:

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

שְׁמוֹאֵל ב' ט': א – "

II Samuel, Chapter 9 verses 1–10

© OCR 2014

- (a) Where is the land of the Plishtim? (*line 1*)

You may draw a sketch map.

.....
..... [1]

- (b) Explain the term **הַאֲמֹתָה**. (*line 1*)

Give **three** points.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... [3]

- (c) How does David deal with the people of Moab / Moav? (*lines 2–3*)

Give **three** points.

.....
.....
.....
.....
.....
..... [3]

- (d) (i) Translate this section of the passage.

line number

וילכד דוד ממנה אלף ושבע מאות פירושים ועשרים אלף
5
איש רגלי ויעקר דוד את כל הרכב וייתר ממנה מאה רכב : ותבא ארם
6
ומשך לעוז להדרעור מלך צובה ויה דוד בארים עשרים ושנים אלף
7
איש : וישם דוד נצבים בארים ומשך ותהי ארם לדוד לעבדים נושא
8
מנחה וישע יי את דוד בכל אשר הלה :
9

---

[6]

- (ii) What is the gender of **וַתָּבָא** ? (*line 6*) Explain why.

---

[2]

- (e) Explain the phrase **חַסְדָּא-לְהִימָּה**. (line 15)

.....
.....

[1]

- (f) Who is Ziba / Tziva? (lines 15 and 23)

.....

[1]

- (g) Show how Mefiboshet behaves with humility towards David. (lines 19–22)

Give **two** points.

.....
.....

[2]

- (h) Give examples of **two different** ways in which questions are asked in lines 12–22.

.....
.....

[2]

- (i) Show the ways in which David is seen to be:

(i) powerful

and (ii) compassionate.

Give **two** examples of **each**.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

[4]

[Total for Question 4: 25 marks]

Question 5

Read the following passage. Answer in English the questions that follow.

line number

וַתֹּאמֶר לְהָנָעִמִי חֲמוֹתָה בְתֵי הַלָּא אֶבְקַשׁ לְךָ מִנוּחָה אֲשֶׁר יִיטֶב לְךָ¹
 וְעַתָּה הַלָּא בֶּעָזָה מִדְעָתָנוּ אֲשֶׁר הָיָית אֶת גַּעֲרוֹתֵינוּ הַגָּהָה זָרָה אָתָ²
 גַּרְנָן הַשְׁעָרִים הַלִּילָה : וְרֹחֶצֶת וְסֻכֶת וְשִׁמְתָה שְׁמַלְתִּיךְ עַלְיָד וִירְדָת³
 הַגָּרָן אֶל תֹּודְעִי לְאִישׁ עַד בְּלָתוֹ לְאָכֵל וְלִשְׁתּוֹת : וַיְהִי בְּשַׁכְּבָנוּ⁴
 וַיַּדְעַת אֶת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב שֶׁם וּבָאת וְגַלִּית מִרְגָּלָתֵינוּ וְשַׁכְּבָתֵ⁵
 וַהֲיוֹא יָגִיד לְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂין : וַתֹּאמֶר אֲלֵיכָה כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמֶר⁶
 אַלְיָ אָעַשָּׂה : וַתַּרְדֵּ הַגָּרָן וַתַּעֲשֵׂ בְּכָל אֲשֶׁר צָוָתָה חֲמוֹתָה : וַיָּאָכֵל⁷
 בֶּעָזָה וַיִּשְׁתֵּן וַיִּטֶבֶל לְבָבוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכָב בְּקָצָה הַעֲרָמָה וַתַּבְאַ בְּלָט וַתִּגְלַל⁸
 מִרְגָּלָתֵינוּ וַתִּשְׁכַּב : וַיְהִי בַּחֲצִי הַלִּילָה וַיִּחַרְדֵּ הָאִישׁ וַיַּלְפֵת וַהֲנָה אָשָׁה⁹
 שַׁכְּבָתֵ מִרְגָּלָתֵינוּ : וַיֹּאמֶר מַי אַתָּה : וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רֹות אֶמְתָּחָה וַפְרִשָּׁת¹⁰
 כָּנֶפֶךְ עַל אֶמְתָּחָה בַּי גַּאֲלָה אַתָּה : וַיֹּאמֶר בְּרוֹכָה אַת לִי בְתֵי הַיְטָבָת¹¹
 חַסְדֵךְ הַאָخִרְזָן מִן הַרְאָשָׁׂונָ לְבָלָתֵי לְכַת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אָם דָל וְאָם¹²
 עַשִּׁיר : וְעַתָּה בְתֵי אַל תִּרְאֵי כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמֶר אָעַשָּׂה לְךָ בַי יָדָע¹³
 בְּלָ שַׁעַר עַמִּי בַי אָשָׁת חִיל אַתָּה : וְעַתָּה בַי אָמַנָּמָ בַי גַּאֲלָ אָנֹכִי וְגַם¹⁴
 יִשְׁגַּאֲלָ קָרֹזָב מִמְּנִי : לִגְנִי הַלִּילָה וְהִיא בַּבְּקָר אָם יִגְאַלְךָ טֻב יִגְאַל¹⁵
 וְאָם לֹא יִחְפֹּץ לִגְאַלְךָ וְגַאֲלָתִיךְ אָנֹכִי חַי " שַׁכְּבֵי עַד הַבְּקָר : וַתִּשְׁכַּב¹⁶
 מִרְגָּלָתֵינוּ עַד הַבְּקָר וַתִּקְםֵ בְּטָרָם יִכְרֵ אִישׁ אֶת רַעַחַו וַיֹּאמֶר אֶל יָדָע¹⁷
 בַי בָּאָה הָאָשָׁה הַגָּרָן : וַיֹּאמֶר הַבַּי הַמְּטֻפָּחָת אֲשֶׁר עַלְיָד וְאַחֲרֵי בָה¹⁸
 וַתִּאָחַז בָה וַיִּמְדַר שֶׁשׁ שְׁעָרִים וַיִּשְׁתֵּן עַלְיָה וַיָּבֹא הָעִיר :¹⁹

Migdalotot, ג: א – טז

(a) In which town does this happen? (*line 1*)

..... [1]

(b) Give the names of the late husbands of:

(i) Naomi

..... [1]

(ii) Ruth / Rut.

..... [1]

Question 5 continues on page 24

(c) Translate this section of the passage.

line number

וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֲמִי חִמּוֹתָה בְּתֵי הָלָא אָבָקָשׁ לְךָ מִנוֹתָךְ אֲשֶׁר יִיטֶּב לְךָ :
 וְעַתָּה הָלָא בַּעַזְמָעַתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִת אֶת גַּעֲרוֹתָיו הָנָה הוּא זָרָה אֶת
 גַּרְזָן הַשְׁעָרִים הַלִּילָה : וְרַחַצְתָּ וְסַכְתָּ וְשִׁמְתָּ שְׁמַלְתָּיֶךָ עַלְיךָ וְיַרְדֶּת
 הַגַּרְזָן אֶל תְּרוּדָעִי לְאִישׁ עַד בְּלָתוֹ לְאַכְלָל וְלִשְׁתּוֹת : וַיְהִי בְּשַׁכְּבָתוֹ
 וַיַּדְעַת אֶת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁבֶּב שֶׁם וּבְאת וְגַלִּית מִרְגָּלָתָיו וְשַׁכְּבָתָו
 וְהָוָא יַגִּיד לְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂין :

- (d) Describe the events of lines 7–9.

Give any **four** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [4]

- (e) What does Boaz mean when he says **דָּרָאשׁוֹן מִן הַאֲחֶרֶן** ? (lines 11–12)

Give **two** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [2]

- (f) What is the duty of the **לְגָנָל** ? (line 14)

Give **two** points.

.....
 .....
 .....
 .....
 ..... [2]

- (g) Explain the function of the letter **'** in the following words:

- (i) **וַיַּדְעַת** (line 5)

.....
 ..... [1]

- (ii) **תָּאמַרִי** (line 13)

.....
 ..... [1]

(h) Give the root / *shoresh* of:

(i) יְבִיר (line 17)

..... [1]

(ii) גַּשֵּׁת (line 19)

..... [1]

(i) Give **two** examples of metaphor in lines 8–14 **and** explain what they mean.

(*You may write your examples either in Biblical Hebrew or in English.*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... [4]

[Total for Question 5: 25 marks]

Question 6 begins on page 28

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Question 6

Read the following passages. Answer in English the questions that follow.

line number

וַיַּעֲבֹר יְפָתָח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהַלְּחָם בָּם וַיִּתְּנָס "בַּידֹּו": וַיְבָם
 מִעַרְעוֹר וְעַד בָּזָאֵךְ מִנִּית עָשָׂרִים עִיר וְעַד אֶבְל בְּרָמִים מִכָּה גָּדוֹלָה
 מִאָד וַיַּבְנֵעַ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֹא יְפָתָח הַמִּצְפָּה אֶל
 בֵּיתו וְהַגָּה בַּתּו יִצְאָת לְקַרְאָתוֹ בְּתֻפִים וּבְמַחְלוֹת וְרַק הִיא יְחִידָה
 אֵין לוֹ מִמְּנוּ בֵּין אוֹ בֵּת: וַיְהִי כָּרָאוֹתָו אָוֹתָה וַיַּקְרַע אֶת בְּגָדָיו
 וַיֹּאמֶר אֲהָה בְּתֵי הַכְּרָעָה הַכְּרָעָתָנִי וְאָתָה הִיְתָה בַּעֲכָרִי וְאַנְכִי פְּצִיחִי
 פִּי אֶל "יְ וְלֹא אִכְלֶל לְשׁוֹב": וַתֹּאמֶר אֶלְיוֹ אָבִי פְּצִיחָתָה אָת פִּיךְ
 אֶל "עָשָׂה לִי בְּאָשָׂר יִצְאָמָפִיךְ אַחֲרֵי אָשָׂר עָשָׂה לְךָ" יְ נִקְמוֹת
 מִאִבְיךְ מִבְנֵי עַמּוֹן: וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיךְ יִعַשְׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה
 הַرְפָּה מִמְּנֵי שְׁנִים חֲדָשִׁים וְאֶלְכָה וַיַּרְדַּתִי עַל הַהָרִים וְאֶבְכָה עַל
 בַּתּוֹלִי אַנְכִי וְרַעֲוָתִי: וַיֹּאמֶר לִכְיָ וַיַּלְחַ אָוֹתָה שְׁנִי חֲדָשִׁים וְתַלְךָ
 הִיא וְרַעֲוָתִיכָה וַתַּבְּךָ עַל בַּתּוֹלִיהָ עַל הַהָרִים: וַיְהִי מִקְצָ שְׁנִים
 חֲדָשִׁים וַתִּשְׁבַּב אֶל אָבִיךְ וַיַּעֲשֵׂה לָהּ אֶת גָּדוֹר אַשְׁר נִדְרָה וְהִיא לֹא
 יָדַעַת אִישׁ וְתַהַי חָק בִּיְשָׂרָאֵל: מִמִּימִם יִמְמָה תַּלְכַּנָּה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
 לְתִנּוֹת לִבְתָּה יְפָתָח הַגָּלְעָדִי אֶרְבָּעַת יָמִים בָּשָׁנָה:

שופטים, י"א:ל"ב—מ'

Judges, Chapter 11 verses 32–40

וַיְשַׁפֵּט יְפָתָח אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁשׁ שְׁנִים וַיִּמְתַּח יְפָתָח הַגָּלְעָדִי וַיִּקְרַב בְּעָרִי
 גָּלְעָד: וַיְשַׁפֵּט אַחֲרֵיו אֶת יִשְׂרָאֵל אֶבְצָן מִבֵּית לְחָם: וַיְהִי לוֹ שְׁלֹשִׁים
 בָּנִים וְשְׁלֹשִׁים בְּנוֹת שְׁלָח הַחֲזִיכָה וְשְׁלֹשִׁים בְּנוֹת הַבִּיא לְבָנָיו מִן הַחוֹזֶ
 וַיְשַׁפֵּט אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁבַע שְׁנִים: וַיִּמְתַּח אֶבְצָן וַיִּקְרַב בְּבֵית לְחָם:

שופטים, י"ב:ג—

Judges, Chapter 12 verses 7–10

וַיְשַׁפֵּט אַחֲרֵיו אֶת יִשְׂרָאֵל עַבְדוֹן בֶּן הַלְּל הַפְּרַעֲתוֹנִי: וַיְהִי לוֹ
 אֶרְבָּעִים בָּנִים וְשְׁלֹשִׁים בָּנִים רַכְבִּים עַל שְׁבָעִים עִירִם וַיִּשְׁפַּט
 אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנָה שְׁנִים:

שופטים, י"ב:ג—ד'

Judges, Chapter 12 verses 13–14

- (a)** Where is the country of Ammon in relation to the Land of Israel?

You may draw a sketch map.

..... [1]

- (b)** Why is Ammon in conflict with Israel?

Mention **two** points.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... [2]

- (c) Translate this section of the passage.

line number

וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהַלְּחָם בָּם וַיַּתְגִּנֵּם יְיָ בְּיַדְוֹ : וַיַּכְבִּם
 מִעַרְזָעַר וַיַּעֲד בְּזֹאַךְ מִנִּית עֲשָׂרִים עִיר וַיַּעֲד אֶאָבֶל בְּרָמִים מִפָּה גְּדוֹלָה
 מִאָד וַיַּבְנֵנוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמִּצְפָּה אֶל
 בֵּיתוֹ וַהֲנָה בְּתוֹ יִצְאָת לְקֻרָאָתוֹ בְּתִפְים וּבְמִחלּוֹת וַיַּרְא הִיא יְחִידָה
 אֵין לוֹ מִמְּנוּ בֵּן אוֹ בָּת :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[4]

- (d) (i) What is the reaction of Jephthah / Yiftach when he sees his daughter? (*lines 5–7*)
 Mention **three** points.

.....
 .....
 .....
 .....

[3]

- (ii) Why does he react in this way?

Mention **two** points.

.....
 .....
 .....

[2]

- (e) Translate this section of the passage.

line number

מִימִם יָמִים תְּלַבֵּנָה בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל

14

לְתַנּוֹת לִבְתִּי יְפֻתָּח הַגָּלָעִדי אֶרְבָּעָת יָמִים בְּשָׁנָה :

15

.....
 .....
 .....

[2]

- (f) (i) State **one** point of contrast between Jephthah / Yiftach and Ibzan / Ivtzan. (*lines 16–19*)

.....
 .....

[1]

- (ii) What are we told about the activities of the family of Abdon / Avdon? (*line 21*)

.....
 .....

[1]

- (g) (i) Identify **one** difficulty with **each** of the following phrases:

וַיַּרְאֵת יְהֹוָה עַל הַהֲרִים (line 10)

..... [1]

וַיַּקְרֵב בָּעֵד גָּלֶעד (lines 16–17)

..... [1]

- (ii) Suggest a solution to **either** difficulty.

.....
.....
..... [1]

- (h) Identify the different forms of the following numbers.

(Translation of the numbers alone will gain no marks.)

(i) ארבעת ימים (line 15)

..... [1]

(ii) וְשָׁלְשִׁים בְּנוֹת (line 18)

..... [1]

(iii) שְׁמֻנָה שָׁנִים (line 22)

..... [1]

- (i) Why is there a *dagesh* in the **ת** of **עַבְדָּוִן**? (line 20)

..... [1]

- (j) What do we learn about the marriage customs in Biblical Israel from these passages?

Give **two** points.

.....
.....
.....
.....
.....

[2]

[Total for Question 6: 25 marks]

END OF QUESTION PAPER

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.